

Orationes «post Pridie» in ritu muzarabico seu hispano cum sensu epicleseos

Latinitas librorum visigothorum diverso modo explanatur, in genere dictio iuxta auctores uniuscuiusque partis. Quae ad optimam pertinent quae ad declinantem, denique et muzarabici pauca scripserunt: missam sancti Pelagii martyris. Papa Romanus Romensis legitur, declinationis causa ¹. Quam latinitatem muzarabici Cordubensis scholae tanti luminis, tanti splendoris declinantem saepissime usurpabant ².

Nulla exceptione facta neque visigothici neque muzarabici, neque regna christiana Hispaniarum latini sermonis neque ad scribendum neque in liturgia obliti fuere. Visigothici et Suevi linguas vel dialectos suas in liturgiam non miscuerunt, non verterunt; muzarabici lingua utentes in omnibus arabica dum latinae immemores erant (sanctus Eulogius), ergo traditionem latinam tantum observarunt. Ubi in regnis christianis populus suam dialectum romanicam —tunc quoque ubique a latinitate vulgari seu declinanti dicta nascentem— in liturgia prorsus latinum sermonem retinebat. Nullus eorum neque fidem perdidit neque sanctos neglexit, novitatem accipere nolebant... ad protestantica tempora quae medii aevi non sunt etiamsi ab eo dependant... corruptionis causa...

«Toleti per duo saecula arabica lingua in scriptis post Alfonsi seu Ildephonsi VI oppugnationem (1085) adhuc usur-

1 Eustasius Sánchez Fernández-Villarán, 'Lingua Latina in Hispania', *Melissa* 17, 3 (Bruxellis 1987) pp. 12-16.

2 Ioannes Gil edidit, *Corpus Scriptorum Muzarabiorum, sub duobus voluminibus* (Instituto Antonio Nebrija, Madrid 1973).